

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **PhDr. H. P.**, zastoupena JUDr. Petrou Vons Janulkovou, advokátkou, se sídlem Horní lán 1328/6, Olomouc, proti žalovanému: **Úřad práce ČR - krajská pobočka v Olomouci**, se sídlem Vejdovského 988/4, Olomouc, týkající se žaloby na ochranu proti nečinnosti žalovaného, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 7. 1. 2015, č. j. 65 A 14/2014 – 55,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně JUDr. Petře Vons Janulkové, advokátce, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 4.114 Kč, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I.
Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala u Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Olomouci, kontaktního pracoviště Litovel (dále jen „žalovaný“) dne 29. 11. 2013 na tiskopise předepsaném Ministerstvem práce a sociálních věcí žádost o dávku příspěvek na bydlení za období od 1. 10. 2013 dle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon

o státní sociální podpoře“). K žádosti přiložila doklad o výši čtvrtletního příjmu za III. čtvrtletí roku 2013. Dne 1. 1. 2014 učinila žalobkyně u žalovaného další podání, v němž mimo jiné uvedla: „Dále k žádosti o PnB dokládám formulář o příjmech za IV. čtvrtletí r. 2013. Mám zato, že nemohu podat „novou“ žádost, protože řízení bylo již zahájeno a podání nové žádosti brání překážka věci zahájené.“ Žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 3. 2014 zamítl žádost žalobkyně o dávku příspěvek na bydlení ode dne 1. 10. 2013, jelikož žalobkyně uplatňovala náklady na bydlení na adrese odlišné od místa hlášeného trvalého pobytu. Dle § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře má nárok na příspěvek na bydlení pouze ten vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu.

[2] Podáním ze dne 5. 5. 2014 se žalobkyně domáhala u žalovaného přijetí opatření proti nečinnosti. Žalobkyně uvedla, že podáním ze dne 1. 1. 2014 doplnila svou předchozí žádost o dávku příspěvek na bydlení a doložila náklady za rozhodné období IV. čtvrtletí roku 2013. Namítala, že žalovaný o žádosti týkající se dalšího rozhodného období nijak nerozhodl a ani nevyzval žalobkyni k odstranění případných vad podání. Žalovaný reagoval přípisem s tím, že podání žalobkyně ze dne 1. 1. 2014 bylo žalovanému doručeno 3. 1. 2014 elektronickou poštou bez zaručeného elektronického podpisu z jiné emailové adresy, než jakou žalobkyně pro komunikaci oznámila. Řízení ve věci příspěvku na bydlení s nárokem od 1. 1. 2014 tudíž nebylo zahájeno a nelze aplikovat zákonná ustanovení upravující opatření proti nečinnosti. Se závěrem, že řízení ve věci příspěvku na bydlení s nárokem od 1. 1. 2014 nebylo zahájeno, se ztotožnilo i Ministerstvo práce a sociálních věcí v přípisu ze dne 23. 5. 2014.

[3] Ochrany proti nečinnosti se poté žalobkyně domáhala žalobou u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“), který po projednání věci dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Krajský soud uvedl, že podání žalobkyně ze dne 1. 1. 2014 bylo řádně podepsáno elektronickým podpisem. Je nepochybné, že uvedeným podáním žalobkyně žádala o přiznání dávky za období od 1. 1. 2014, jelikož mimo jiné doložila čtvrtletní příjmy za období IV. čtvrtletí roku 2013, které je rozhodným obdobím pro přiznání dávky od 1. 1. 2014. Uvedené podání pak krajský soud vyhodnotil jako rozšíření původní žádosti o dávku příspěvek na bydlení ze dne 29. 11. 2013. O této žádosti žalovaný rozhodl výše uvedeným rozhodnutím ze dne 17. 3. 2014, když rozhodl o dávce za období specifikované pouze svým počátkem, a to 1. 10. 2013. Pokud v rozhodnutí absentuje odůvodnění a vypořádání s obdobím rozhodným pro dávku za I. čtvrtletí roku 2014, je to vadou rozhodnutí a nikoliv nečinností žalovaného.

II.

Kasační stížnost

[4] Žalobkyně / stěžovatelka / napadla rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností. Má za to, že právní názor soudu, že na základě jednou podané žádosti rozhoduje správní orgán o celém dalším období, nemá oporu v zákoně a je zcela v rozporu s ustálenou praxí žalovaného, který vede paralelně několik řízení o žádostech o tutéž dávku za jednotlivé po sobě jdoucí kalendářní měsíce. Stěžovatelka uvádí: „Jestliže řízení o podané žádosti není skončeno do začátku dalšího měsíce, žadatel neví, zda mu dávka bude přiznána nebo ne, správní orgán pak rozhoduje na základě skutečností k datu podání žádosti, nikoli na základě skutečností, které, které nastaly v průběhu (několikaměsíčního) řízení.“ Správní orgán

pokračování

nerozhoduje současně o zamítnutí žádosti pro jedno období a přiznání dávky pro následující období, vyžaduje podání nové žádosti každý měsíc (v případě stěžovatelky min. žádosti o přiznání příspěvku na bydlení od 1. 7. 2014, od 1. 8. 2014 a od 1. 9. 2014). Pokud by byl výklad krajského soudu správný, musel by žalovaný řízení o žádostech podaných v srpnu a září zastavit dle ust. § 66 odst. 1 písm. b) ve spojení s ust. § 48 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), jelikož první žádost již zahrnuje celé období do 30. 6. následujícího roku.

[5] Stěžovatelka dále cituje § 52 zákona o státní sociální podpoře, který mimo jiné stanoví, že *změní-li se v období, na něž byla dávka přiznána, okruh společně posuzovaných osob nebo jiné skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku nebo její výši, posoudí se nově nárok na dávku a její výši ke dni, ke kterému k takové změně došlo*. Změna rozhodných skutečností se tedy musí projevit v novém rozhodnutí. Je nadto v rozporu s ust. § 71 odst. 3 správního řádu, pokud by o původní žádosti nebylo rozhodnuto pouze z důvodu posuzování nových skutečností, o něž byla žádost rozšířena. S rozšířením žádosti navíc správní řád vůbec nepočítá, žadatel může předmět žádosti dle § 45 odst. 4 správního řádu toliko zúžit nebo vzít žádost zpět.

[6] Z rozhodnutí žalovaného je zřejmé, že o podání stěžovatelky z 1. 1. 2014 nerozhodoval jako o doplněné a rozšířené původní žádosti, ale trval na tom, že podání nemělo žádné účinky. Stěžovatel dále cituje z rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě v jiném řízení: *„Pokud se přiznává dávka na žádost, rozhoduje správní orgán o této konkrétní žádosti. Na rozhodování o žádosti... nemá vliv skutečnost, že žádost o tutéž dávku za jiné měsíce byla podána... Šlo o jiné řízení.“*

[7] Současně by měl být vyjasněn požadavek žalovaného na to, aby byla žádost vždy podávána na tiskopisu Ministerstva práce a sociálních věcí, a to i přesto, že se krajský soud k této otázce nevyjádřil.

[8] Stěžovatelka konečně namítá zmatečnost řízení před krajským soudem spočívající v tom, že soud byl nesprávně obsazen. Nesprávné obsazení soudu spatřuje stěžovatelka v tom, že vzhledem k čerpání řádné dovolené byla předsedkyně senátu JUDr. Radkova při jednání zastoupena Mgr. Gottwaldem, který též v senátu ve věci stěžovatelky místo zastoupené soudkyně rozhodoval. Stěžovatelka cituje judikaturu Ústavního soudu a zastává názor, že čerpání dovolené není důvodem ke změně soudce nebo předsedy senátu a na dobu předem schválené dovolené nemělo být nařízeno jednání.

III.

Posouzení kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[10] Z obsahu kasační stížnosti se podává, že ji stěžovatelka podala z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s., tedy z důvodu *nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení* a z důvodu zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že soud byl nesprávně obsazen.

[11] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[12] Pro posouzení právní otázky podávání žádostí o dávku příspěvek na bydlení a rozhodování o těchto žádostech je rozhodující zákonná úprava, zakotvená zejména v § 51 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře. Uvedené ustanovení zní: *„Příspěvek na bydlení se přiznává na období od 1. července do 30. června následujícího kalendářního roku nebo v rámci tohoto období na dobu kratší, jsou-li splněny podmínky nároku na tuto dávku jen po tuto kratší dobu. Příspěvek na bydlení náležející podle věty první se v rámci uvedeného období vyplácí vždy po období kalendářního čtvrtletí nebo v rámci tohoto kalendářního čtvrtletí po dobu kratší, trval-li nárok na tuto dávku jen po kratší dobu, než je kalendářní čtvrtletí. Je-li příspěvek na bydlení vyplácen k poslednímu dni kalendářního čtvrtletí, náleží jeho výplata v bezprostředně následujícím kalendářním čtvrtletí, jen jestliže nejpozději do konce prvního kalendářního měsíce tohoto následujícího kalendářního čtvrtletí se prokáže výše rozhodných příjmů za kalendářní čtvrtletí, k jehož poslednímu dni byla dávka vyplacena. Neprokáže-li se rozhodný příjem podle věty třetí, zastaví se výplata příspěvku na bydlení od splátky náležející za kalendářní měsíc, do jehož konce je třeba prokázat výši příjmů pro výplatu příspěvku na bydlení na následující kalendářní čtvrtletí. Neprokáže-li se rozhodný příjem ani do konce kalendářního čtvrtletí, za které by se měla uvedená dávka vyplácet, nárok na příspěvek na bydlení zaniká.“*

[13] Smyslem a účelem této úpravy je mimo jiné snížit administrativní náročnost pro takové osoby, které kontinuálně splňují zákonné podmínky pro přiznání dávky příspěvek na bydlení. Takovému žadateli je po podání žádosti a doložení nezbytných dokladů přiznána dávka typicky od doby přiznání do 30. 6. následujícího roku (příp. stejného roku pokud byla žádost podána pro období prvního kalendářního pololetí). Přiznáním dávky se řízení o žádosti končí, žadatel již v tomto období nemusí podávat další žádost a pro zachování nároku postačí doložit správnímu orgánu výši příjmů za rozhodné období, kterým je kalendářní čtvrtletí, a to vždy do konce prvního měsíce kalendářního čtvrtletí následujícího.

[14] Uvedený závěr nevyplývá pouze z jazykového znění zákona, ale též z důvodové zprávy k zákonu č. 242/1997 Sb., změna zákona o státní sociální podpoře: *„Také u sociálního příplatku a příspěvku na bydlení se navrhuje administrativní zjednodušení v tom směru, že namísto kalendářního čtvrtletí se budou tyto dávky přiznávat na dobu jednoho roku a jejich výplata v jednotlivých kalendářních čtvrtletích bude záviset na tom, zda ve stanoveném termínu bude prokázána výše rozhodného příjmu pro nárok na výplatu těchto dávek. Jde o řešení obdobné tomu, jaké se navrhuje u přídatku na dítě a příspěvku na dopravu, včetně toho, že v případě opožděného prokázání rozhodných příjmů, kdy dojde k zastavení výplaty, popř. k zániku nároku na sociální příplatek a příspěvek na bydlení, se zajišťuje zpětné doplacení těchto dávek v rámci stanovené promlčecí lhůty. U sociálního příplatku a příspěvku na bydlení by bylo neúčelné přiznávat dávku na dobu neurčitou jako tomu bude u přídatku na dítě a příspěvku na dopravu proto, že je třeba pro rozhodnutí o nároku prokazovat řadu různých podmínek,*

pokračování

zpravidla ve větším rozsahu než u přídatku na dítě a příspěvku na dopravu. U těchto podmínek dochází také k častějším změnám. Tato skutečnost pak odůvodňuje to, že je třeba v zájmu účelného a správného poskytování sociálního příplatku a příspěvku na bydlení zjišťovat, zda jsou plněny stanovené podmínky, a to alespoň jednou za roční období. Proto se navrhuje obě uvedené dávky přiznávat na časově omezenou dobu jednoho roku. Při podávání žádosti vždy jednou za rok bude možné potřebné údaje vždy prověřit.“ Ostatně i Ministerstvo práce a sociálních věcí text zákona reflektuje a v pokynech k vyplnění formuláře žádosti pro přiznání příspěvku na bydlení uvádí, že kolonku „do“ v oddílu období pro přiznání dávky žadatel vyplní, pouze pokud uplatňuje nárok na příspěvek na bydlení na období kratší než do 30. června.

[15] Jelikož stěžovatelka časově neohraničila konec období pro přiznání dávky, je její žádost ze dne 29. 11. 2013 ve světle výše uvedeného nutné posoudit jako žádost o přiznání příspěvku na bydlení od 1. 10. 2013 do 30. 6. 2014. Žalovaný o této žádosti rozhodl dne 17. 3. 2014 (rozhodnutí nabylo právní moci dne 4. 4. 2014).

[16] Stěžovatelka namítá, že toto právní hodnocení je v rozporu s ustálenou praxí žalovaného, který rozhoduje na základě skutečností ke dni podání žádosti a vyžaduje podání nové žádosti každý měsíc. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že žalovaný o přiznání dávky příspěvek na bydlení rozhoduje na základě příjmů žadatele a nákladů na bydlení za kalendářní čtvrtletí bezprostředně předcházející kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje, popřípadě nárok na dávku uplatňuje. V řízení nebylo zjištěno (ani stěžovatelka nedoložila), že by žalovaný „vyžadoval“ podání nové žádosti o dávku každý měsíc, když z formuláře žádosti vyplývá, že dávka se přiznává zásadně do 30. června. Naopak dle dikce zákona může správní orgán o žádosti rozhodnout tak, že přizná dávku *na období od 1. července do 30. června následujícího kalendářního roku nebo v rámci tohoto období na dobu kratší, jsou-li splněny podmínky nároku na tuto dávku jen po tuto kratší dobu.*

[17] Co se týče několika paralelních řízení o přiznání dávky stěžovatelce za období od 1. 7. 2014, od 1. 8. 2014 a od 1. 9. 2014, tato řízení nejsou předmětem přezkumu Nejvyšším správním soudem v řízení o kasační stížnosti. Názor stěžovatelky, že žalovaný by měl řízení o později podaných žádostech dle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu zastavit z důvodu zjevné právní nepřipustnosti ve smyslu § 48 odst. 2 správního řádu, není věcně správný. Ustanovení § 48 odst. 2 správního řádu dopadá pouze na případy, kdy bylo kladně rozhodnuto o žádosti a žadatel se znovu domáhá již dříve přiznaného práva, a rozhodnutí tudíž nabude formální i materiální právní moci. To ale zjevně není případ stěžovatelky, jejím žádostem nebylo vyhověno.

[18] Nejvyšší správní soud s odkazem na výše uvedené konstatuje, že podání stěžovatelky ze dne 1. 1. 2014 nepředstavuje novou žádost o dávku na období od 1. 1. 2014. Stěžovatelka toliko doložila příjmy a náklady vynaložené na bydlení ve V. H. a B. ve čtvrtém čtvrtletí roku 2013 a ve zbytku pak deklaratorním způsobem předesílala přesvědčení, že novou žádost nemůže podat. Neprojevila tudíž vůli podat novou žádost o dávku příspěvek na bydlení, a to navíc za situace, kdy řízení o žádosti pro období od 1. 10. 2013 do 30. 6. 2014 probíhalo.

[19] Podání stěžovatelky ze dne 1. 1. 2014 není možné kvalifikovat ani jako rozšíření původní žádosti ze dne 29. 11. 2013, jak se domnívá krajský soud. Žádost ze dne 29. 11.

2013 podala stěžovatelka pro období od 1. 10. 2013 do 30. 6. 2014, období od 1. 1. 2014 bylo v této žádosti zahrnuto. Pokud by stěžovatelka zamýšlela žádost ze dne 29. 11. 2013 časově ohraničit (např. 31. 12. 2013 jako koncem posledního kalendářního čtvrtletí roku 2013), nic jí nebránilo tak ve standardizovaném formuláři v souladu s pokyny k vyplnění učinit. Toto dílčí pochybení krajského soudu však nemá na posouzení věci významnější vliv.

[20] Žalovaný o žádosti stěžovatelky rozhodl dne 17. 3. 2014 (rozhodnutí nabylo právní moci dne 4. 4. 2014). Je tudíž správný závěr krajského soudu, že *žalovaného nelze shledat nečinným, neboť o žádosti stěžovatelky bylo rozhodnuto*. Pokud v rozhodnutí žalovaného absentuje odůvodnění a vypořádání se s podklady, které stěžovatelka předložila v podání ze dne 1. 1. 2014, je to vadou rozhodnutí, nemůže to však být posouzeno jako nečinnost žalovaného. Na tom nic nemění ani názor stěžovatelky, že žalovaný neměl v úmyslu o jejím podání ze dne 1. 1. 2014 rozhodovat jako o rozšíření původní žádosti a vycházel ze skutečností ke dni podání žádosti ze dne 29. 11. 2013 a stěžovatelka tudíž dle svého přesvědčení neměla důvod napadat rozhodnutí žalovaného z důvodu, že o období od 1. 1. 2014 nerozhodl.

[21] Stěžovatelka v této souvislosti argumentuje ust. § 52 zákona o státní sociální podpoře, podle kterého *„Změní-li se v období, na něž byla dávka přiznána, okruh společně posuzovaných osob nebo jiné skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku nebo její výši, posoudí se nově nárok na dávku a její výši ke dni, ke kterému k takové změně došlo.“* Z uvedeného ustanovení má pro posuzovanou situaci analogicky platit, že se změna rozhodných skutečností (zde dodání nových podkladů) musí projevit v novém rozhodnutí.

[22] Ani tento závěr však nelze shledat správným. Ustanovení § 52 zákona o státní sociální podpoře dopadá pouze na případy, kdy již byla dávka pravomocně přiznána. Je nesporné, že pokud se změny rozhodné skutečnosti pro nárok na dávku či její výši, je třeba o jejím odejmutí či změně výše rozhodnout novým rozhodnutím. V případě stěžovatelky však před dodáním nových podkladů podáním ze dne 1. 1. 2014 žádné rozhodnutí vydáno nebylo. Správní orgán rozhoduje na základě podkladů shromážděných ke dni rozhodnutí. Bylo by ostatně absurdní, pokud by musel správní orgán o každém z podkladů shromážděných v průběhu řízení, rozhodnout samostatným rozhodnutím.

[23] Citace rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 73 Cad 3/2009 – 34 – *„Pokud se přiznává dávka na žádost, rozhoduje správní orgán o této konkrétní žádosti. Na rozhodování o žádosti... nemá vliv skutečnost, že žádost o tutéž dávku za jiné měsíce byla podána... Šlo o jiné řízení.“* – v posuzovaném případě taktéž není případná. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě, který byl potvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2010, č. j. 6 Ads 145/2009 – 59, se týká situace, kdy žadatelka v předcházejícím řízení nesplnila zákonné povinnosti (nedodala požadované podklady), a proto byla její žádost o dávku ze dne 1. 7. 2008 zamítnuta, tyto skutečnosti pak neměly vliv na řízení zahájené jinou žádostí dne 18. 6. 2009. Citovaný judikát nedopadá na současnou situaci stěžovatelky, kdy byly dodány nové podklady v rámci probíhajícího řízení o přiznání dávky.

[24] Právní otázka, zda žádost, která není podána na tiskopisu předepsaném Ministerstvem práce a sociálních věcí dle § 67 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře, je žádostí nulitní a tudíž nemá účinky v podobě zahájení řízení, nebo zda jde o žádost, kterou

pokračování

je řízení zahájeno a je pouze nutné odstranit její vady, nebyla řešena v řízení před krajským soudem. Podání stěžovatelky ze dne 1. 1. 2014 nebylo vyhodnoceno jako samostatná žádost a pro posouzení věci tudíž není otázka formy žádosti relevantní. Lze pouze obecně odkázat na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2014, č. j. 6 Ads 32/2014 – 37, v němž se soud problematikou právních účinků žádostí, které se podávají na standardizovaných tiskopisech, zevrubně zabývá.

[25] Stěžovatelka závěrem namítá zmatečnost řízení před krajským soudem spočívající v nesprávném obsazení ve věci rozhodujícího senátu, kdy z důvodu čerpání dovolené byla předsedkyně senátu JUDr. Radkova zastoupena Mgr. Gottwaldem. Své námitky podporuje četnými odkazy na judikaturu Ústavního soudu (nález sp. zn. IV. ÚS 2053/12, III. ÚS 232/95, III. ÚS 230/96, III. ÚS 200/98, III. ÚS 293/98 či IV. ÚS 307/03). Stěžovatelka opírá svou argumentaci zejména o to, že čerpání dovolené není důvodem ke změně soudce, resp. předsedy senátu a jednání nemělo být na dobu čerpání dovolené vůbec nařízeno.

[26] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelka poskytla poměrně ucelený přehled judikatury Ústavního soudu ve vztahu k právu na zákonného soudce ve smyslu čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Z prvních třech citovaných rozhodnutí vyplývá obecná zásada, že *k rozhodnutí ve věci jsou povolávány soudy a soudci podle předem daných zásad (procesních pravidel) tak, aby byla zachována zásada pevného přidělování soudní agendy, a aby byl vyloučen - pro různé důvody a rozličné účely - výběr soudů a soudců "ad hoc" a rozhoduje-li jiný soudce než ten, který je k tomu povolán na základě pravidel stanovených v rozvrhu práce, jde o porušení práva na zákonného soudce ve smyslu čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.*

[27] Nálež Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1998, sp. zn. III. ÚS 200/98 výše uvedené úvahy dále rozvádí, poslední dvě citovaná rozhodnutí jeho závěry přejímají. Dle Ústavního soudu „*Kromě procesních pravidel určování příslušnosti soudů a jejich obsazení, jako garance proti možné svévoli, je součástí základního práva na zákonného soudce i zásada přidělování soudní agendy a určení složení senátů na základě pravidel, obsažených v rozvrhu práce soudů. Mezi požadavky, jež vyplývají pro rozvrh práce z čl. 38 odst. 1 Listiny, patří dále předvídatelnost a transparentnost obsazení soudu, včetně zastupování, pro účastníky řízení. Osoba soudce ve složení senátů musí tedy být jista předem, než návrh ve věci civilní, resp. obžaloba ve věci trestní, dojde soudu. Pokud příslušný senát, stanovený rozvrhem práce soudu, projedná a rozhodne věc v jiném, než určeném složení, může se tak stát toliko tehdy, jestliže je absence rozvrhem práce soudu určených soudců důvodná. Za takovou je třeba považovat zejména vyloučení soudce z důvodu podjatosti a jeho odůvodněnou nepřítomnost (v důsledku nemoci, dovolené, pracovní cesty apod.) Zastoupení soudců se stejně jako složení senátů musí řídit předem stanovenými pravidly, určenými rozvrhem práce. Funkci rozvrhu práce proporcionálně přidělovat projednávané věci mezi jednotlivé senáty, resp. soudce, nutno považovat ve vztahu k požadavkům plynoucím z čl. 38 odst. 1 Listiny, a to zejména k požadavku předvídatelnosti a transparentnosti obsazení soudu pro účastníky řízení, za sekundární.“ (text zvýrazněn Nejvyšším správním soudem)*

[28] Z uvedeného mimo jiné plyne, že čerpání dovolené je Ústavním soudem chápáno jako odůvodněná nepřítomnost soudce, která zakládá důvod pro změnu složení senátu. Nejvyšší správní soud k tomu podotýká, že změna složení senátu bude tím spíše důvodná v případě žaloby pro nečinnost, kterou soud ze zákona projednává přednostně [§ 56 odst. 3

s. ř. s.]. Tato změna však musí být v souladu s předem stanovenými pravidly zastoupení soudců, která určuje rozvrh práce.

[29] Žaloba stěžovatelky byla přidělena k projednání a rozhodnutí specializovanému senátu 65 A ve složení JUDr. Radkova, Mgr. Berková a JUDr. Šnejdrlová. Změnou rozvrhu práce Krajského soudu v Ostravě č. 12 byl s účinností k 1. 10. 2014 zařazen do senátu 65 A jako řídící předseda senátu Mgr. Gottwald. Dne 19. 12. 2014 oznámil krajský soud stěžovatelce, že v souladu s rozvrhy práce pro roky 2014 a 2015 dojde z důvodu čerpání dovolené ze strany JUDr. Radkové ke změně předsedy senátu, jímž bude Mgr. Gottwald, který jako předseda senátu ve věci též rozhodoval.

[30] V případě stěžovatelky došlo ke změně soudce v rámci specializovaného senátu 65 A. Změna soudce byla zapříčiněna odůvodněnou nepřítomností JUDr. Radkové (čerpání dovolené), byla v souladu s rozvrhem práce Krajského soudu v Ostravě (ve věci rozhodoval soudce senátu, kterému byla věc přidělena a jako jediný mohl nepřítomnou předsedkyni zastupovat) a změna ve složení senátu byla stěžovatelce předem oznámena. Stěžovatelka přitom ke změně ve složení senátu ničeho nenamítala, a to ani v průběhu ústního jednání. Uvedený postup tudíž s přihlédnutím k rozhodovací praxi Ústavního soudu nevykazuje charakter zásahu do práva stěžovatelky na zákonného soudce ve smyslu čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

IV. Závěr a náklady řízení

[31] Ze všech výše uvedených důvodů vyplývá, že napadený rozsudek není nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[32] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví - li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto jí nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

[33] Stěžovatelce byla usnesením Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 15. 8. 2014, č. j. 65 A 14/2014 – 15, ustanovena k ochraně jejích zájmů ve věci zástupkyně JUDr. Petra Vons Janulková, advokátka, se sídlem Horní lán 1328/6, Olomouc. Zástupkyni, která byla stěžovatelce ustanovena soudem, náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které v tomto případě platí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Soud proto zástupkyni přiznal částku 3.100 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti (§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a s § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a částku 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů s tímto úkonem spojených (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Jelikož právní zástupkyně stěžovatelky je osobou registrovanou k dani z přidané hodnoty, byla přiznaná částka navýšena o částku 714 Kč, jež odpovídá příslušné dani. Celkem tedy

pokračování

zástupkyni náleží 4.114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. dubna 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu